

ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΓΑΖΙ

(Κάπου στην Ελλάδα, στην Επαρχία μετά τον πόλεμο, κάπου 1947-48)

Του Γρηγόρη Χρονόπουλου

Α' ΜΕΡΟΣ

“Λοιπόν, τι νέα σας έφερε από την Αρετή η εξαδέλφη του γαμπρού σου;”, ρώτησε η Αδαμαντία τη Λουκία, καθώς κοντοστάθηκε να χαιρετίσει τις φιλενάδες της περνώντας.

- Είναι πολύ καλά, σαν πάντα, Αδαμαντία μου. Για την υγεία τους μόνο ανησυχούσα, κατά τ'άλλα η Αρετή μου είναι μες στα πλούτη της και στα καλά της.

- Καλά, δεν πέρασε ο πόλεμος απ'όκει ; Ρώτησε η Κλεοπάτρα.

- Μα η Αυστραλία δεν είχε πόλεμο, είπε η Αδαμαντία. Κάθισε, Λουκία.

- Ευχαριστώ, θα πηγαίνω, γιατί μου έφερε ο Στάθης μου κάτι τσιπούρες και είναι φασαρία να τις καθαρίσω.

- Καλά, μα μαζί με τους Εγγλέζους ήταν κι Αυστραλοί και Νεοζηλανδοί. Τα έγγραφαν οι εφημερίδες, επέμεινε η Κλεοπάτρα. Η Λουκία ανάλαβε να εξηγήσει.

- Η Αυστραλία είναι μέλος της Μεγάλης Βρετανικής Αυτοκρατορίας, (τόνισε το αυτοκρατορία) και συμμετείχε στα στρατεύματα της αυτοκρατορίας σαν μέλος της Κοινοπολιτείας. Έτσι λέγεται η μεγάλη οικογένεια κρατών που αποτελούν την Βρετανική Αυτοκρατορία. Κοινοπολιτεία.

- Γι' αυτό ήταν και κάτι μαύροι, κάτι μεσαρικά, κάτι αλλιότιχοι. Το είπαν ότι ήτανε από αποικίες Εγγλέζικες.

- Εμ, βέβαια, γιατί η Αυστραλία είναι τόσο μακριά από την Ευρώπη..., είπε η Κλεοπάτρα.

Εκείνο το «τόσο μακριά, τα σαρίκια, κι οι αποικίες» ήτανε και λίγο... κανστικό. Γιατί είχαν γίνει πολλά σχόλια για τον πλούσιο γάμο της Αρετής από τις φαρμακερές γλώσσες εκείνο τον καιρό...

«Στην άλλη άκρη του κόσμου! Και ποιόν πήρε; Ένα ανθρωπάκι».

- Η Αυστραλία είναι μια μεγάλη πλούσια χώρα, δεν την επηρεάζει ο πόλεμος, είπε η Λουκία. Και οι κάτοικοι είναι αγγλικής καταγωγής, όπως και η γλώσσα τους είναι η αγγλική. Αλλά τι να τα λέμε, ο πόλεμος τελείωσε, να πηγαίνω κι εγώ. Γειά σας.

Καθώς απομακρύνθηκε η Λουκία η Κλεοπάτρα την έριξε την πικρόχολη.

-Τούτη η Λουκία όλο παινέματα είναι. Κι εμένα μου έφερε ο Σταμάτης μου δυο οκάδες κρέας, το είπα, το παινεύτηκα;

Τώρα ούτε ο Στάθης της Λουκίας είχε φέρει τσιπούρες, ούτε ο Σταμάτης της Κλεοπάτρας κρέας. Τους άρεσαν τα παινέματα, έτσι το έκαναν πάντα. Και περισσότερο σε εκείνους τους δύσκολους καιρούς.

Κάπως έτσι περνούσε ο καιρός για τις τρεις φιλενάδες, μια κατάσταση που συνεχιζόταν για χρόνια.

Κάθονταν τ'απογεύματα στην πόρτα της Αδαμαντίας, κάτι σαν βερα-

ντούλα στον κεντρικό δρόμο της κωμόπολης, στο τέλος της αγοράς, την περιορισμένη έξοδο για τις γυναίκες του καιρού εκείνου.

Ήταν οι «κυρίες» από τις λίγες «νοικοκυρές» της μικρής κοινωνίας.

Η Αδαμαντία ήταν από κοντινή κωμόπολη, από καλό σπίτι, είχε και αδελφια σπουδασμένα σε καλές θέσεις. Είχε παντρευτεί το Μακροκώστα, μεγαλοκτηματία και είχε δώσει όλη της τη ζωή στην ανατροφή των παιδιών της, πέντε τον αριθμό. Είχε στεγνώσει πια κι έμοιαζε απλή γυναίκο του χωριού. Είχε κρατήσει όμως εκείνη τη λεπτότητα της καλής ανατροφής χωρίς προβολή της ύπαρξής της. Είχε δεχτεί τους δύσκολους καιρούς, με στωικότητα, όπως είχε δεχτεί και την εκτίμηση της κοινωνίας χωρίς αυτοπροβολή.

Η μόνη φιλαρέσκεια ή και ευπρέπεια ήταν λίγα μαλλιά που έβγαιναν στο πλάι σαν ατημέλητα, στην ουσία όμως για να πλαισιώνουν το ρικνό πρόσωπο. Ο κόσμος, που άλλοτε ήταν η βάση της κόμμωσης έμενε μικρός και ασήμαντος στο πίσω μέρος της γερασμένης όψης. Παρακολουθούσε τις άλλες δυο στην προσπάθειά τους να προβληθούν και το διασκέδαζε. Σαν να έλεγε: εγώ δεν έχω να αποδείξω ποια είμαι.

Η Κλεοπάτρα, που κρατούσε ακόμα τη νεανική ομορφιά της, δεν ήθελε να δεχτεί ότι πέρασαν τα χρόνια και οι καλές ημέρες. Και δεν ήταν μόνο στην εμφάνιση που κρατούσε την κοκεταρία της, ακόμα και στα δύσκολα χρόνια, ήταν και στα ενδιαφέροντα της κοινωνικής ζωής. Και κάτι κεντήματα, κάτι παρουσίες σε διάφορες εκδηλώσεις.

Για παράδειγμα την καλούσαν κι έφτιαχνε τους δίσκους για μνημόσυνα.

Σκέπαζαν τα κόλλυβα με άχνη ζάχαρη και σχεδίαζε απάνω στανρό και αρχικά του ονόματος, με κείνη την άσπρη κρέμα που έβγαине από ένα σακουλάκι σαν χονί. Έβαζε και τα κουφέτα, άλλα σαν ασημένια σκάγια κι άλλα μακρόστενα σαν κάψουλες φαρμάκων. Ήταν η ειδική. Το είχε καμάρι κι ένοιωθε και περηφάνια γι αυτή της την ικανότητα, που στα δύσκολα χρόνια του πολέμου έμεινε σαν παράσημο κρυμμένο στο συρτάρι.

Η Λουκία ήταν η πιο απρόσιτη και ψηλομύτα. Ερχόταν από καλό σπίτι, από την κοντινή επαρχιακή πόλη και είχε πάει και δυο τάξεις στο Σχολαρχείο. Ήταν κοντή και στρουμπουλή με μια εξέχουσα μύτη και μάτια χωστά που σου έδιναν την εντύπωση ότι σε βλέπει από μακριά. Έτσι με την αυτοπεποίθηση που σε κοίτουσαν.

Έμοιαζε λίγο κουκουβάγια που βλέπει τον κόσμο με περισκεψη, «αφ'ψηηλού». Το έπαιζε «ανωτέρα τάξη» και το τιμούσε. Νοικοκυρεμένη πάντα, συνεπής, προσεκτική στα λόγια και στη συμπεριφορά, με ωραία παρουσία. Και έδειχνε και ήταν, Κυρία, σύμφωνα με τα δεδομένα και τη νοοτροπία του καιρού.

Και κατάφερνε να αξιοποιεί και την ασήμαντη λεπτομέρεια και να δίνει έναν τόνο καθωσπρεπισμού στην κάθε της ενέργεια.

Ακόμα και με την προσποίηση και με το ψέμα, όπως με τις τσιπούρες.

Έτσι έζησε τη ζωή της σε κείνο το παλιό σπίτι των Γιωργαλαίων, που του έδωσε κάποια αρχοντιά, έζησε στερημένα μέχρι να μεγαλώσει τα παιδιά της και να τα σπουδάσει.

Ποιος να της το 'λεγε τότε που παντρεύτηκε το λεβέντη Αρίστο Γεωργαλά, νεόβγαλτο γιατρό, που πήγε και γαμήλιο ταξίδι στη Γαλλία, με εκείνες τις χαρές και τις τιμές που έγιναν οι αρραβώνες και ο γάμος...

Ποιος να της το 'λεγε ότι θα ζήσει στη μικρή κωμόπολη μια στερημένη ζωή...

Όμως ένιωθε ικανοποιημένη από τη ζωή, έβγαλε καλά παιδιά, σπούδασαν όλα και σήμερα ήταν η κυρία Γεωργαλά, χήρα ιατρού, μητέρα τριών επιστημόνων.

Μόνο η Αρετή της δεν σπούδασε, η πρώτη της κόρη που της παραστάθηκε στο μέγαλωμα των μικρών.

Το βέβαιον δεν τα έπαιρνε τα γράμματα, αλλά και πώς να πάει μόνη της μια κοπέλα την εποχή εκείνη στην πόλη για σπουδές;

Δόξα τω Θεώ την βοήθησε κι αυτή η τύχη κι αποκαταστάθηκε καλά.

Μακριά μεν αλλά μες στα πλούτη και τα καλά της. Ας λάμπει ο ήλιος κι ας λάμπει στα βουνά.

Άφησε τις φίλες της με την εντύπωση πως πάει να καθαρίσει τα ψάρια που της έφερε από την πόλη ο γιός της, ικανοποιημένη για την εντύπωση που άφησε. Δεν έδωσε το δικαίωμα στις φιλενάδες της να καταλάβουν το ψυχοπλάκωμα που της άφησε αυτή η επίσκεψη στην εξαδέλφη του γαμπρού της. Έσωσε την αξιοπρέπειά της με το ψέμα που είπε για τα ψάρια.

Κάτι μακαρόνια από το μεσημέρι είχε και σκεφτόταν να φτιάσει και δυο αυγά, λίγες ελιές, είχε και λίγη μυζήθρα για να κάνει το τραπέζι κάπως... εμφανίσιμο. Έτσι ήταν πάντα, φρόντιζε να ομορφαίνει και να αξιοποιεί την κάθε κατάσταση. Δεν είχε μείνει πια στο σπίτι παρά ο Στάθης που εργαζόταν (δεν της άρεσε δουλεύει) εργαζόταν γραμματεύς σε κάποιον αγροτικό Συνεταιρισμό.

Κι όπως σκεφτόταν τα ψάρια, μια σκέψη της δάγκωσε την καρδιά.

Η εξαδέλφη του γαμπρού της, που ήρθε από τους πρώτους που κινήθηκαν μετά τον πόλεμο, είχε πει στην κουβέντα απάνω. «Τα ψάρια που έχω καθαρίσει εγώ...»

Τι ήθελε να πει; Ψαρού ήτανε εκεί στην ξενητιά;

Αλλά ήταν και το άλλο, το σημαντικό που είπε η Γιωργία, που έφερε τη ζωή της Λουκίας τα πάνω κάτω..

«Περάσαμε από το μαγαζί του Αντρέα και ήπιαμε καφέ».

Θεέ και Κύριε, τι ήταν αυτό; Ποιο μαγαζί, τι μαγαζί; Του Αντρέα μαγαζί; Ποιος, ο γαμπρός της μαγαζί... αυτός που έχει επιχειρήσεις κι ένα σω-

ρό υπαλλήλους;

Ο γαμπρός ο Ανδρέας, είχε δημιουργήσει την εντύπωση πως είναι μεγαλοεπιχειρηματίας! Είχε χαλάσει πολλά λεφτά τότε που ήρθε, κάπου στη δεκαετία του 30, τότε που η λίρα Αυστραλίας είχε μεγάλη αξία, είχε ντύσει την Αρετή στους καλλίτερους ραπτικούς οίκους της Αθήνας και είχε εντυπωσιάσει τη μικρή κοινωνία.

Όχι πως εκείνος είχε πολλά για το βίος του, ήταν περισσότερο η αντίληψη των άλλων για τα πλούτη της ξενητείας. Είδαν και το ότι ξόδευε με απλοχεριά, τον είπαν πάμπλουτο.

Έτσι δημιουργήθηκε η εντύπωση των επιχειρήσεων, την οποία η κυρία Λουκία πολλαπλασίασε και διαφήμιζε και έκανε μύθο.

Ο καημένος ο Αντρέας! Ξενητεύτηκε στα 17 του. Δούλεψε και μόνο δούλεψε σε μαγαζιά, στην επαρχία ξένα και δικά του και όταν έφτασε κοντά 40 αποφάσισε να κάνει ένα ταξίδι στην Πατρίδα να δει και τη μάνα του, αλλά περισσότερο να βρει και νύφη να παντρευτεί.

Έτσι βρέθηκε στην Ελλάδα ως «καλώς αποκαταστημένος εν τη αλλοδαπή» και τον εντυπωσίασε η Αρετή, με τον αέρα της «κόρης ιατρού», με την κοινωνικότητά της και την...κάποια ελαφρότητα στη συμπεριφορά, στα λόγια, στην όλη της παρουσία, που την έκαναν μάλλον...χαριτωμένη.

Σκέφτηκε ότι θα εντυπωσιάσει τη μικρή κοινωνία στην οποία ζούσε, με μια γυναίκα που ξεχώριζε από τις κοπέλες - ήταν και λίγες - που είχαν έρθει από χωριό και έπεσαν στη βιοπάλη, οικογένεια και μαγαζιά.

Η Αρετή όχι πως εντυπωσιάστηκε από την εμφάνιση του Αντρέα, τι ήτανε, ένας άνθρωπος χωρίς προσωπικότητα ήτανε. Όμως το όνειρο της πλούσιας ζωής, του εξωτερικού, της μεγάλης κοινωνίας, την έκαναν να του χαμογελάσει με σημασία...

Είχε καβατζάρι και τα τριάντα, κι οι ελπίδες για μια καλή αποκατάσταση λιγότευαν, καθώς δεν υπήρχε και προίκα. Ο Γιωργαλάς βλέπεις, δεν έφτιασε ούτε σπίτι, ούτε προίκες. Σπούδασε τα παιδιά του.

Έτσι έγινε ο γάμος...της χρονιάς με πολλή μεγαλοπρέπεια και πανηγυρισμούς. Εγινε μάλιστα σε ξωκλήσι, πολύ αριστοκρατικό και καθώς πρόκειται. Κι είχε και κόσμο πολύ, από καλεσμένους μέχρι... άσχετους περιέργους.

«Τι θα το κάνουμε σαν την Ελένη του Μύτικα, που φόρεσε εκείνο το ωραίο νυφικό και δεν βγήκε από το σπίτι της;»

Εκείνος ο γάμος πάλι, είχε γίνει μόλογο. Ήταν κι εκείνη από «οικογένεια». Η στέψη έγινε στο σπίτι και δεν την είδαν νύφη παρά οι καλεσμένοι, συγγενείς και φίλοι. Θεωρήθηκε πολύ αρχοντικό.

«Δεν θα ντυθώ μπουλά να γυρίζω στους δρόμους» είχε πει η ίδια.

ΜΗΝ ΧΑΣΕΤΕ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΤΟ 2ο (ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ) ΜΕΡΟΣ